

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2020-362

11.5.2020

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – tredøgnstrafikkstasjonen – disp. – trafikkstasjonen stengt.

Klager ble ilagt gebyr for uforsikret motorvogn for perioden 16.8.19–18.8.19. Klager kjøpte kjøretøyet fredag den 16.8.19 på ettermiddagen. Kjøretøyet ble kjøpt med intensjon om å avregistrere det umiddelbart etter eierskiftet. Kjøretøyet ble derfor satt direkte på lager. Trafikkstasjonen var ikke åpen i helgen, og kjøretøyets skilter ble derfor innlevert påfølgende mandag den 19.8.19. Klager anførte at han måtte få dispensasjon for det ilagte gebyret fordi det ikke var mulig å få avregistrert kjøretøyet på et tidligere tidspunkt, samt at klagers forsikringsselskap ikke tilbød kjøp av forsikring på nett. Trafikksforsikringsforeningen anførte at gebyret var korrekt ilagt, og at det var innenfor klagers kontroll å sørge for enten forsikring på mopeden eller avregistrering før gebyrperioden. Nemnda kom til at kjøretøyet først ble avregistrert etter utløpet av tredøgnstrafikkstasjonen, og at gebyret var korrekt ilagt. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for gebyret, og la blant annet vekt på at det forelå flere alternative fremgangsmåter for å unngå både betaling av forsikringspremie og gebyr.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikksforsikringsforeningen ila klager den 19.8.19 et gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøyet B(...). Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 16.8.19 til og med 18.8.19.

Klager har redegjort for at kjøretøyet ble kjøpt fredag 16.8.19 kl. 15.43, og at det ble kjøpt med intensjon om å avregistrere det umiddelbart etter eierskiftet. Kjøretøyet ble derfor satt direkte på lager. Trafikkstasjonen var ikke åpen i helgen, og kjøretøyets skilter ble derfor innlevert påfølgende mandag den 19.8.19.

Salgsmeldingen vedrørende klagers kjøp av kjøretøyet ble levert til Statens vegvesen med vedtaksdato 16.8.19.

Kjøretøyet ble oppført som avregistrert i Motorvognregisteret den 19.8.19.

Klager avviser at det er grunnlag for å illegge gebyr, og anfører at det må gis dispensasjon for gebyret. Det var utenfor klagers kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt, og klagers forsikringsselskap tilbyr ikke forsikring på nett. Det var derfor ikke mulig å overholde forsikringsplikten før mandag 19.8.19. Videre har kjøretøyet ikke vært i bruk i den aktuelle perioden. Kjøretøyet ble direkte satt på lager etter eierskiftet.

Trafikksforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen og anfører forsikringsplikten ikke opphørte selv om kjøretøyet ikke var i bruk. Det er ikke grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret, det var klagers eget ansvar å påse at kjøretøyet ble avregistrert til riktig tid. Klager kunne alternativt tegnet forsikring frem til kjøretøyet kunne avregistreres.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet for Finansklagenemnda kom til at det ikke var grunnlag for dispensasjon, og at gebyret kunne ilegges:

Kjøretøyet var uforsikret fra og med vedtaksdatoen og frem til avregistreringen den 19.8.19 og gebyr for denne perioden må som utgangspunkt betales.

Det bemerkes at det fremgår av TFFAuto at tidligere eiers forsikring opphørte 15.8.19. Videre er gebyrplikten gjeldende selv om ny eier er dekket av tidligere eiers forsikring etter forsikringsavtaleloven (FAL) § 7-2, jf. gebyrforskriften § 4 annet ledd.

Du har anført at kjøretøyet ikke vært i bruk i den aktuelle perioden. Kjøretøyet ble direkte satt på lager etter eierskifte.

Plikten til å forsikre kjøretøy er regulert i bilansvarslova § 15. Første punktum i bestemmelsen er en kobling til registreringsreglene. Det gjelder etter denne bestemmelsen forsikringsplikt for motorvogn som er registrert eller skulle vært registrert eller hatt kjennemerke etter vegtrafikkloven.

Det er i fast nemndpraksis fra Finansklagenemnda Skade (TFF) slått fast at det ikke er av betydning for forsikringsplikten for registrerte kjøretøy hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke, se blant annet avgjørelse FinKN-2019-751. Slike forhold er utenfor myndighetenes kontroll, med andre ord har ikke Statens vegvesen mulighet til å vite når et kjøretøy ikke er i bruk.

Forsikringsplikten, og derved gebyrplikten, kan kun bringes til opphør ved avregistrering eller vraking. Din forsikringsplikt opphørte derfor ikke selv om kjøretøyet ikke var i bruk i den aktuelle perioden.

Videre har du at anført det må gis dispensasjon for gebyret. Det var utenfor din kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt, samt at ditt forsikringsselskap ikke tilbyr kjøp av forsikring på nett.

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9.

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd. I høringsnotatet var dispensasjonsregelen kun tenkt tatt inn i forskriften § 9. Om denne skrev departementet på side 23 følgende:

TFF kan etter forskriftsforslaget § 9 dispensere fra mulktplikten i særlige tilfeller. Det må forventes at TFF praktiserer fullmakten strengt, og at det i praktiseringen ses hen til likebehandlingshensyn og presedens.

I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Finansklagenemnda Skade (TFF) har tidligere uttalt at denne problemstillingen ligger i kjerneområdet for kontrollansvaret, se avgjørelse FinKN-2019-630. Nemnda viste til at lovgiver med hensikt har gitt en svært kort frist for å tegne ny forsikring eller avskilte kjøretøy. Dispenseres det fra disse strenge reglene, vil det lett føre til forskjellsbehandling, noe departementet tidlig advarte mot.

På bakgrunn av forsikringsselskapenes nettbaserte løsninger, samt at flere selskaper har åpent i helgene, kan eieren av kjøretøy tegne ansvarsforsikring "når som helst". Du har redegjort for at ditt forsikringsselskap ikke tilbyr kjøp av forsikring på nett, samt holdet stengt i helgene.

Finansklagenemnda Skade (TFF) har i avgjørelse FinKN-2019-814 uttalt at:

Kjøp av kjøretøy skjer vanligvis ikke som følge av ren impuls; man har vanligvis mulighet til å foreta undersøkelser på forhånd og innrette seg. Nemnda har i flere avgjørelser pekt på at kjøper av kjøretøy på forhånd plikter å orientere seg om hvilke regler som gjelder. Det er opp til den enkelte å innrette

seg slik at man unngår uheldige konsekvenser som følge av at enkelte forsikringsselskaper ikke har nettbaserte løsninger som er åpne døgnet rundt, gjennom hele året. Velger man et selskap som ikke har slike løsninger, er det et valg man selv gjør, og som eventuelt kan føre til slike konsekvenser som i dette tilfellet.

Nemnda har altså lagt til grunn at den ansvarlige selv bære ansvaret for å velge et forsikringsselskap som ikke har nettbaserte løsninger eller åpen kundeservice i helgene, se FinKN-2019-814.

Videre ønsket du ikke å tegne forsikring og valgte i stedet å avregistrere kjøretøyet. Finansklagenemnda Skade har tidligere uttalt at det på bakgrunn av et slikt valg er innenfor eierens eget kontrollområde å innrette seg slik at skiltene blir levert i tide, se avgjørelse FinKN-2018-933.

Du hadde følgelig flere handlingsalternativer, og nemnda har i avgjørelse FinKN-2019-630 slått fast at når valgmulighetene ikke benyttes, må den ansvarlige selv bære ansvaret og betale det ilagte gebyret.

Etter dette var forholdet kontrollerbart etter bilansvarslova § 17a annet ledd jf. gebyrforskriften § 9, og gebyret kan ikke ettergis.

Etter dette anses gebyret korrekt ilagt, og vi kan ikke se at det er grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyr. Gebyr for den aktuelle perioden fra og med 16.8.19 til og med 18.8.19 må derfor betales.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Gebyrforskriften § 4 andre ledd, som gjelder ved eierskifte, lyder slik fra 1.9.18:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Nemnda har i tidligere avgjørelser lagt til grunn at avskilting og vraking må likestilles med tegning av ny forsikring i denne forbindelse. Forskriften skiller ikke mellom hva slags døgn det er snakk om. Nemnda har derfor lagt til grunn at lørdager, søndager og helligdager inngår på lik linje med hverdager ved beregningen av fristen for å stille ny garanti eller avskilte og ved beregningen av selve gebyret. Begrunnelsen for dette er selve ordlyden i bestemmelsen og det forhold at lovgiver la til grunn at ny forsikring kunne tegnes på nett hele døgnet og uavhengig av om det var hverdag, fridag eller helligdag.

Tidligere eiers forsikring opphørte 15.8.19 ifølge fremlagt utskrift av TFFAuto. Klager har i en e-post 29.4.20 påpekt at tidligere eier sa opp forsikringen først mandag 19.8.19. Bortfall av tidligere garanti skjer imidlertid automatisk dagen før ny garanti stilles. Dette er en ordning som er innført av forsikringsselskapene for å spare premie for selger av kjøretøyet ved eierskifte. Vedtaksdatoen var fredag 16.8.19, og skiltene ble innlevert mandag 19.8.19. Kjøretøyet var med andre ord uforsikret fredag 16.8., lørdag 17.8. og søndag 18.8.19, og gebyret er derfor korrekt ilagt.

Når det gjelder spørsmålet om dispensasjon, viser nemnda til sekretariatets begrunnelse slik den er gjengitt ovenfor. Nemnda kan slutte seg til sekretariatets begrunnelse, både redegjørelsen for dispensasjonsregelen og praksis knyttet til denne og dets vurdering av sakens faktiske forhold i lys av regelen.

Nemnda vil for egen del legge til at kjøper, ved bruk av salgsmelding på nett, har ti dager på seg til å godkjenne salgsmeldingen. Klager kunne således ventet til mandagen med å godkjenne meldingen. Vedtaksdato ville da blitt 19.8.19, og klager ville sluppet gebyret. En annen mulighet var å sende skiltene i posten fredag ettermiddag med dokumentasjon for innleveringen. Det forelå således flere alternative fremgangsmåter for å unngå både betaling av forsikringspremie og gebyr, og dette viser etter nemndas syn hvor viktig det er å sette seg inn i gjeldende regler på forhånd, jf. også nemndas uttalelse i FinKN-2019-814 som det er sitert fra ovenfor.

Nemnda er etter dette kommet til at Trafikkforsikringsforeningen må gis medhold, og klager plikter da å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).